

Sygn. akt VIII GC 582/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lutego 2018 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Natalia Pawłowska - Grzelczak

Protokolant: sekr. sądowy Marta Serwatka

po rozpoznaniu w dniu 5 lutego 2018 r. w Szczecinie na rozprawie

sprawy z powództwa I. (...) spółki z ograniczoną w W.

przeciwko (...) Szpitalowi im. (...) w S.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) Szpitala im. (...) w S. na rzecz powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 110 881,53 zł (sto dziesięć tysięcy osiemset osiemdziesiąt jeden złotych pięćdziesiąt trzy grosze) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 25 października 2016 roku;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie co do odsetek;

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 14 891,49 zł (czternaście tysięcy osiemset dziewięćdziesiąt jeden złotych czterdzieści dziewięć groszy) tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt: VIII GC 582/16

UZASADNIENIE

Pozwem o zapłatę w postępowaniu nakazowym z 25 października 2016 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wniosła o orzeczeniem nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym obowiązku zapłaty kwoty 110.881,53 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia wytoczenia powództwa, tj. od dnia 25 października 2016 roku do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu powód wskazał, że pozwana po terminie zapłaciła należności wynikające z faktur VAT (...), ((...), ((...), (S)FS- (...) wystawionych na podstawie umowy nr (...)(...), zaś należności z tytułu faktury VAT o nr (S)FS- (...) nie uiściła. Ta ostatnia należność wynika z zamówienia udzielonego z wolnej ręki w marcu 2014 roku. Pracownik zamawiającego, dr D. L. złożył telefonicznie zapytanie o ofertę sprzedaży endoprotezy na potrzeby planowanego zabiegu, na które to zapytanie oferta została złożona 20 marca 2014 roku. Po akceptacji przez dr D. L. endoproteza została wysłana kurierem jeszcze tego samego dnia i dostarczona w dniu następnym. W dniu 24 marca 2014 roku odbyła się operacja, w której implantu tego użyto, a na podstawie etykiet potwierdzających zużycie konkretnych elementów powódka wystawiła fakturę opiewającą na kwotę 80.589,97 zł netto (87.037,17 zł brutto), której to należności pozwana nie uiściła. Powódka – w lutym 2016 roku złożyła wniosek o zawiązanie do próby ugodowej obejmujący ww. należności, a w sierpniu 2016 roku skierowała do pozwanego pismo celem podjęcia kroków polubownego rozwiązania sporu.

W sprzeciwie od wydanego w dniu 25 listopada 2016 roku nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym pozwany (...) im. prof. A. S. w S. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów opłaty skarbowej, kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwany wskazał – w odniesieniu do roszczenia o odsetki – że naliczanie odsetek jest prawem, a nie obowiązkiem wierzyciela, a powódka nigdy nie obciążała pozwanego odsetkami z tytułu faktur VAT (...), ((...)), ((...)), (S)FS- (...), pozwany nie otrzymał również noty odsetkowej spełniającej wymogi przepisów art. 21 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości. Zaprzeczył również, by zamówił u powódki asortyment wymieniony w fakturze VAT nr (S)FS- (...) z dnia 28 marca 2014 roku. Pracownik pozwanej D. L. pełniący funkcję ordynatora Oddziału VI Urazowo-Ortopedycznego nie jest osobą uprawnioną do dokonywania w imieniu pozwanego czynności prawnych, o czym przedstawiciele powodowej spółki wiedzieli. Zamówienie asortymentu u powódki mogło nastąpić wyłącznie w imieniu własnym D. L., a nie w imieniu pozwanego szpitala. Dowodem zawarcia umowy na dostawę asortymentu nie jest w szczególności odebranie przesyłki przez pracownika szpitala panią S. D. pełniącą funkcję pielęgniarki oddziałowej bloku operacyjnego, gdyż nie weryfikuje ona, kto składał na nie zamówienie. Również przedstawiona ewidencja elementów wszczepionych do organizmu danego pacjenta w karcie kontrolnej zużycia nie może sanować zawarcia pomiędzy stronami umowy na dostawę elementów objętych fakturą z 28 marca 2014 roku. Stanowisko pozwanego szpitala zostało przedstawione powódce pismem z 14 lipca 2014 roku.

Na rozprawie w dniu 11 października 2017 roku pozwany podniósł zarzut przedawnienia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Przedmiotem działalności (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. jest sprzedaż hurtowa wyrobów medycznych i ortopedycznych. Od kilku lat spółka współpracowała z pozwanym (...) im. prof. A. S., dostarczając m.in. endoprotezy, wszczepiane następnie pacjentom pozwanego.

Niesporne, a nadto:

- informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z rejestru przedsiębiorców KRS powódki z 21.01.2016r. – k. 44-50;

- informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z rejestru przedsiębiorców KRS pozwanego z 21.01.2016r. – k. 51-55;

Umową zawartą 3 września 2012 roku nr (...) strony – w rezultacie dokonania przez pozwanego wyboru oferty powódki z 24 lipca 2012 roku w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego – ustaliły, że powódka w okresie 12 miesięcy będzie dostarczać pozwanemu wyroby medyczne zgodnie z ofertą przetargową, obejmujące endoprotezy cementowe i bezcementowe stawów.

W ramach realizacji tej umowy powódka dostarczała pozwanemu wyroby objęte umową, każdorazowo wystawiając faktury VAT.

Użycie elementów endoprotez sprzedanych przez powódkę było każdorazowo odnotowywane poprzez przeniesienie naklejek z używanych elementów na kartę kontrolną zużycia implantów powódki, wskazującą m.in. nr historii choroby oraz datę operacji. Na podstawie karty i umieszczonych na niej naklejek powódka wystawiała faktury obejmujące użyte elementy.

Pozwany w dniu 31 grudnia 2014 roku uiścił należności objęte fakturami:

- z dnia 10 stycznia 2014 roku nr (...) na kwotę 6102,00 zł, z terminem płatności 9 lutego 2014 roku.

- z dnia 3 lutego 2014 roku nr (...) na kwotę 6102,00 zł, z terminem płatności 5 marca 2014 roku.

- z dnia 21 lutego 2014 roku nr (...) na kwotę 6285,60 zł, z terminem płatności 23 marca 2014 roku

- z dnia 14 marca 2014 roku nr (S)FS- (...) na kwotę 6285,60 zł, z terminem płatności 13 kwietnia 2014 roku.

Odsetki naliczone za ww. okresy opóźnienia wyniosły odpowiednio: 698,81 zł, 646,65 zł, 625,81 zł, 578,79 zł.

Dowód:

- **umowa nr (...) (...) z 03.09.2012r. – k. 14-19;**

- **pakiet objęty ofertą powódki – k. 18-19;**

- **faktury VAT nr VAT (...), ((...), ((...), (S)FS- (...) wraz z kartami kontrolnymi zużycia implantów – k. 24-34;**

- **wyliczenie sald należności na dzień 12.08.2016r. – k. 39;**

- **wyliczenie sald należności na dzień 24.10.2016r. – k. 11;**

Współpraca stron odbywała się dwutorowo.

Z jednej strony, zgodnie z warunkami przetargu powódka dostarczała pozwanemu endoprotezy do magazynu depozytowego, z którego były następnie pobierane w celu wykonania zabiegu u pacjenta. Po użyciu poszczególnych elementów, uprzednio oklejonych przez producenta, naklejki te były przeniesione na protokół kontroli zużycia implantów, który odsyłało powódce. Na jego podstawie powódka wystawiała fakturę, a następnie uzupełniała takimi samymi elementami stan magazynu depozytowego.

Z drugiej strony – w trybie zakupu z wolnej ręki – pozwany, w imieniu którego najczęściej występował ordynator lub kierownik bloku operacyjnego, telefonicznie prosił o przesłanie danego produktu na termin zabiegu, informując tym samym powódkę o zamiarze zakupu endoprotezy (bądź innych wyrobów medycznych). Tego rodzaju zamówienia stosowane były do nietypowych przypadków, w przypadku endoprotez najczęściej do wykonania operacji u osób cierpiących na nowotwory, do wykonania których niezbędne były nietypowe elementy, a czas oczekiwania na ich dostarczenie powinien być możliwie najkrótszy. Po złożeniu oferty, była ona akceptowana przez dyrektora szpitala, a następnie - wraz z podpisami - odsyłana do powódki. Powódka, w przypadku telefonicznego zamówienia z wolnej ręki, nie sprawdzała, czy zamawiający ma zgodę władz szpitala na zakup implantu ze względu na stosowany system weryfikacji zużycia elementów implantów. Zakupiony w tym trybie, a niewykorzystany do operacji materiał (elementy endoprotezy), wracał do powódki, a w oparciu o kartę kontroli zużycia elementów implantów powódka wystawiała fakturę. Taki tryb współpracy był stosowany przez powódkę z wieloma szpitalami.

Dowód:

- **zeznania świadka S. D. – k. 184-185 wraz z zapisem audio-video rozprawy z 11.10.2017r. oraz transkrypcją protokołu na k.188-192;**

- **zeznania świadka M. J. – k. 253-254;**

D. L. – ordynator VI Oddziału Urazowo-Ortopedycznego pozwanego szpitala w marcu 2014 roku zadzwonił do M. J. - produkt menedżera implantów onkologicznych powódki celem zapytania o ofertę endoprotezy dla pacjenta onkologicznego. Poinformował przy tym o ustnej zgodzie dyrektora szpitala na to zamówienie.

Udzielanie przez dyrektora zgody na takie zamówienia następowało w trybie zwykłych procedur. D. L. nie musiał się zastanawiać, czy dyrektor wyrazi na ten zakup zgodę, czy też nie, gdyż taka procedura – ratująca zdrowie i życie pacjenta była każdorazowo akceptowana. D. L. nie ma upoważnień do zaciągania zobowiązań w imieniu szpitala.

W tym czasie pielęgniarka oddziałowa bloku operacyjnego S. D., która zwykle kontaktuje się w takich sprawach z działem zamówień, przebywała na urlopie.

W dniu 20 marca 2014 roku M. J. sporządziła dla pozwanego szpitala ofertę cenową endoprotezy poresekcyjnej M. T. – części proksymalnej kości piszczelowej, modularnej umożliwiającej śródoperacyjne różne wielkości resekcji co 2 cm, w wersji cementowanej lub w wersji bezcementowej w cenie 90000 zł netto za komplet, przy terminie realizacji zamówienia – 72h od otrzymania zamówienia, przy przyjęciu 30-dniowego terminu płatności przelewem.

Elementy endoprotezy poresekcyjnej zostały wysłane do pozwanego w dniu 20 marca 2014 roku, a następnego dnia zostały odebrane przez S. D..

Po wykonaniu zabiegu w dniu 24 marca 2014 roku (nr historii choroby (...)), sporządzono kartę kontrolną zużycia implantów, na którą naklejono potwierdzenia zużycia poszczególnych elementów endoprotezy i przesłano powódce.

Pracownicy pozwanego ustalili również, że zamówienie na endoprotezę nie zostało przekazane dyrekcji szpitala i w rezultacie pozwany nie zaakceptował formalnie tego zamówienia.

Pozwany nie informował powódki o braku zgody na ten zakup.

Powódka w dniu 28 marca 2014 roku, w oparciu o kartę kontrolną zużycia implantów wystawiła fakturę VAT nr (S)FS- (...) na kwotę 87037,17 zł obejmującą zużyte do tej operacji elementy, określając termin jej płatności na 30 dni daty otrzymania faktury.

Dowód:

- **oferta cenowa powódki z 20.03.2014r. – k. 23;**
- **dokument wydania towaru z 20.03.2014r. – k. 20-21;**
- **potwierdzenie doręczenia z 21.03.2014r. – k. 22;**
- **wydanie towaru z 20.03.2014r. – k. 20-21;**
- **karta kontrolna zużycia implantów z 24.03.2014r. – k. 219;**
- **zeznania S. D. – k. 184-185 wraz z zapisem audio-video rozprawy z 11.10.2017r. oraz transkrypcją protokołu na k.188-192;**
- **faktura VAT nr (S)FS- (...) z 28.03.2014r. – k. 217-218;**
- **zeznania świadka M. J. – k. 253-254;**
- **zeznania świadka D. L. – k. 258-260 wraz z zapisem audio-video rozprawy z 29.11.2017r. na k. 262;**

Pismem z 14 lipca 2014 roku pozwany, odnosząc się do faktury VAT nr (S) FS- (...) z dnia 28 marca 2014 roku wskazał, że wydatek objęty przedmiotową fakturą nie posiada żadnego uzasadnienia w posiadanej przez szpital dokumentacji i odmówił zapłaty. Podkreślił także, że do zaciągania zobowiązań w imieniu szpitala są jedynie dyrektor oraz osoba posiadająca stosowne pełnomocnictwo i wezwał do przedstawienia dokumentu podpisanego przez osobę posiadającą kompetencje do reprezentowania szpitala, z którego wynikałaby podstawa wystawienia faktury.

Dowód:

- **pismo pozwanego z 14.07.2014r. – k. 80;**

W dniu 10 lutego 2016 roku pełnomocnik powódki złożył wniosek o zawezwanie do próby ugodowej, wskazując na wymagalność wierzytelności w kwocie 104.493,22 zł. Na posiedzenie w przedmiocie zawezwania do próby ugodowej w dniu 6 kwietnia 2016 roku nikt się nie stawił.

Dowód:

- **wniosek o zawezwanie do próby ugodowej z 10.02.2016r. – k. 40-41;**

- **protokół rozprawy cywilnej z 06.04.2016r. – k. 59;**

Narodowy Fundusz Zdrowia zrefundował koszty leczenia i zabiegu pacjentki z wykorzystaniem endoprotezy objętej fakturą VAT nr (S)FS- (...) na poziomie 12.792,00 zł.

Niesporne,

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiotem procesu w niniejszej sprawie były dochodzone przez stronę powodową roszczenia: o zapłatę za nabyty w drodze zamówienia z wolnej ręki implant (endoprotezę), która miała posłużyć do wykonania przez pozwanego w ramach prowadzonej przez niego działalności leczniczej zabiegu u pacjenta nowotworowego oraz o zapłatę skapitalizowanych odsetek naliczonych w związku z zapłatą przez pozwanego z opóźnieniem należności za implanty dostarczone przez powódkę w ramach umowy łączącej strony.

Istota zarzutów pozwanego sprowadzała się do podniesionego zarzutu przedawnienia roszczeń powódki, jak również do zakwestionowania zawarcia przez strony umowy. Żądanie zapłaty odsetek pozwany kwestionował wskazując na nieotrzymanie od powódki not odsetkowych. Pozwany nie kwestionował natomiast terminu płatności poszczególnych wystawionych przez powódkę faktur, jak i daty zapłaty tych należności.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do najdalej idącego zarzutu przedawnienia, wskazać należy, że zgodnie z treścią art. 554 k.c. roszczenia z tytułu sprzedaży dokonanej w zakresie działalności przedsiębiorstwa sprzedawcy, roszczenia rzemieślników z takiego tytułu oraz roszczenia prowadzących gospodarstwa rolne z tytułu sprzedaży produktów rolnych i leśnych przedawniają się z upływem lat dwóch. Niewątpliwie przepis ten stanowi podstawę dla ustalenia terminu przedawnienia roszczeń powódki z tytułu dochodzonej przez nią zapłaty za sprzedany – w ramach prowadzonej działalności gospodarczej – towar w postaci implantu. Powódka wskazała, że termin wymagalności należności objętej fakturą VAT nr (S) FS- (...) upłynął w dniu 27 kwietnia 2014 roku, której to okoliczności – pomimo zaznaczenia w fakturze terminu płatności jako przelewu (...) dni od daty jej otrzymania – pozwany nie kwestionował. Wniesione przez pozwanego zawezwanie do zawarcia próby ugodowej z 10 lutego 2016 roku, wbrew zarzutom pozwanego, skutecznie przerwało bieg przedawnienia dochodzonego w przedmiotowej sprawie roszczenia.

Pozwany argumentował, że niestawiennictwo powódki na posiedzeniu w przedmiocie próby ugodowej niweczyło skutki złożonego zawezwania. Wskazywał przy tym, że w rzeczywistości składając ten wniosek powódka nie zamierzała zawrzeć z pozwanym ugody, a jedynym celem jego złożenia było przerwanie biegu terminu przedawnienia.

Taki cel zawezwania nie sposób uznać za sprzeczny z ustawą, ani też prowadzący do nadużycia przysługującego pozwanemu prawa. Zgodnie z art. 185 k.p.c. zawezwanie do próby ugodowej jest jednym ze sposobów na przerwanie biegu terminu przedawnienia. Sprawy cywilne, których charakter na to zezwala, mogą być uregulowane drogą ugody zawartej przed wniesieniem pozwu. O zawezwanie do próby ugodowej – bez względu na właściwość rzeczową – można zwrócić się do sądu rejonowego ogólnie właściwego dla przeciwnika, określając zwięźle sprawę. Nie ma konieczności powołania się na dowody oraz okoliczności faktyczne na poparcie żądań. Wobec tego, że bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia (art. 123 §1 pkt 1 k.c.), również złożenie wniosku o zawezwanie do próby ugodowej uznawane jest za przerwanie biegu terminu przedawnienia roszczeń sprecyzowanych w wezwaniu.

Skoro wniosek pozwanego został złożony przed upływem terminu przedawnienia (w lutym 2016 roku), nie zawierał on braków uzasadniających jest zwrot i precyzował dostatecznie roszczenie, to fakt, że nie doszło do zawarcia umowy, nie ma znaczenia dla skutku przerwy przedawnienia. Odnośnie tej ostatniej kwestii - w orzecznictwie utrwalili się poglądy o konieczności "precyzyjnego określenia w zawezwaniu zarówno przedmiotu, jak i wysokości" dochodzonej wierzytelności. Takiemu podejściu nie sprzeciwia się wynikający z art. 185 §1 k.p.c. obowiązek zwięzłego oznaczenia sprawy. Zwięzłość odnosi się bowiem przede wszystkim do argumentacji uzasadniającej żądanie oraz do przytaczania dowodów na jej poparcie. Bez tego wymogu nie można byłoby wiązać z zawezwaniem do próby ugodowej skutku w postaci przerwy biegu przedawnienia roszczenia, skoro z zawezwania nie wynika nawet, z jakimi roszczeniami występuje wnioskodawca (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 20.07.2017r., I CSK 716/16, (...) Legalis nr 1668807). W przedmiotowej sprawie wniosek o zawezwanie do próby ugodowej został sformułowany w sposób wystarczający do identyfikacji roszczenia objętego zawezwaniem.

Zawezwanie do próby ugodowej musi odpowiadać podmiotowo i przedmiotowo żądaniu zgłoszonemu w pozwie (vide: postanowienie SN z 17.6.2014 r., V CSK 586/13, L.). Przepisy prawa nie wymagają dla skuteczności zawezwania ani przedstawienia propozycji umowy, ani zadeklarowania ustępstw wobec strony przeciwnej, ani nawet tego, by wierzyciel miał podstawy do oczekiwania, że do zawarcia umowy dojdzie bądź też, że dłużnik spełni świadczenie dobrowolnie. Zawezwanie nie odnosi omawianego skutku jedynie w przypadku jego zwrotu bądź też umorzenia postępowania na skutek jego cofnięcia.

Przerwanie biegu terminu przedawnienia następuje z mocy prawa – jako skutek podjęcia czynności sądowej przez stronę, a sąd w postępowaniu wywołanym wniesieniem zawezwania nie orzeka o przedawnieniu. Skutek w postaci przerwy biegu przedawnienia następuje niezależnie od tego, czy umowa została zawarta, a więc także wtedy, gdy postępowanie zakończyło się stwierdzeniem sądu, że do umowy nie doszło (wyr. SN z 16.4.2014 r., V CSK 274/13, L.). Wbrew zarzutom pozwanego niestawiennictwo na posiedzeniu sądu nie znosi skutków złożenia wniosku o zawezwanie do próby ugodowej. Jedynym negatywnym skutkiem niestawiennictwa wzywającego jest określony w art. 186 §1 k.p.c. obowiązek zwrotu kosztów wywołanych próbą ugodową, o ile żądanie takie złoży przeciwnik. Analogicznie, jedynym skutkiem niestawiennictwa przeciwnika wzywającego na posiedzenie, jest uwzględnienie – na żądanie wzywającego – kosztów wywołanych próbą ugodową w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.

Z tego względu podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia nie zasługiwał na uwzględnienie.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, tak w postaci dokumentów, jak i zeznań świadków okazał się spójny. Sąd nie znalazł również podstaw do zakwestionowania wiarygodności przedstawionych przez strony dowodów. W szczególności, żadna ze stron nie kwestionowała treści zawartej przez strony umowy z dnia 3 września 2012 roku, opisanego przez świadków sposobu realizacji współpracy – tak w ramach postępowań objętych ww. umową, jak i postępowań o udzielenie zamówień z wolnej ręki. Zarówno karty zużycia implantów, jak i zeznania świadków jednoznacznie potwierdzały, że podstawą wystawienia przez powódkę faktur – niezależnie od podstawy, na której dostarczała pozwanemu implanty – były karty kontrolne zużycia implantów, na które naklejano – pochodzące ze zużytych podczas operacji elementów – naklejki. Tak prowadzona ewidencja zużytych materiałów właściwie wykluczała możliwość ich wykorzystania w innym celu niż związany z prowadzoną przez pozwanego działalnością leczniczą. Takie w spornym przypadku, zarówno świadkowie, jak i przedstawione dokumenty potwierdzały, jakiego rodzaju elementy oraz jakiej wartości zostały zużyte przez pozwanego przy wykonywaniu – w ramach działalności szpitala - operacji w dniu 24 marca 2014 roku. W istocie, okoliczności tej, w tym również faktu przesłania powódce potwierdzenia zużycia dostarczonych przez nią elementów implantów, nie kwestionował pozwany.

Jak zgodnie potwierdzili świadkowie, w przypadku, gdy lekarz prowadzący bądź inne właściwe osoby widziały potrzebę zamówienia nietypowego implantu (endoprotezy) – zwykle dla pacjenta z chorobą nowotworową – konkretne zapotrzebowanie zgłaszało powódce, która następnie przedstawiała ofertę cenową na zakup wskazanych w tym zamówieniu elementów i dochodziło do złożenia zamówienia. Sąd zwrócił uwagę, że lekarz, który złożył takie zapotrzebowanie u powódki dr D. L. jednoznacznie wskazał, że pomimo nieposiadania upoważnienia do zaciągania zobowiązań w imieniu szpitala, w istocie nigdy się nie zastanawiał, czy na taki zakup zgoda zostanie udzielona, czy też

nie. W przypadku konieczności przeprowadzenia operacji ratującej zdrowie i życie pacjenta, zgoda taka była wyrażana każdorazowo, a procedurą jej udzielania lekarz się nie zajmował. W istocie jednak to on określał dokładnie, jakie elementy implantu powinny zostać dostarczone. Powyższe pośrednio potwierdziła świadek S. D., która przyznała, że z powodu błędu, w tym konkretnym przypadku - zrealizowane już zamówienie - nie zostało uprzednio zaakceptowane formalnie przez właściwy organ pozwanego, któremu zamówienia tego nie wysłano do akceptacji. O tym, że powyższe nie może stanowić o niezawarcie przez strony umowy świadczą także zeznania M. J., która potwierdziła, że zamówienia spoza umowy przetargowej są zgłaszane przez ordynatora bądź kierownika bloku operacyjnego, zwykle telefonicznie bądź podczas wizyty przedstawiciela powódki w szpitalu. Taka procedura była stosowana w ramach współpracy także z innymi podmiotami niż pozwany. Wobec stosowanego sposobu ewidencji wykorzystanych elementów powódka nie miała potrzeby sprawdzania, czy osoba zamawiająca u niej dany produkt uzyskała pisemną zgodę właściwego organu szpitala, czy też nie.

Podsumowując, przedstawiony materiał dowodowy pozwolił na jednoznaczne ustalenie rodzaju i wartości elementów implantów użytych do wykonania – w ramach działalności leczniczej szpitala – zabiegu u pacjenta tegoż szpitala, a potwierdzenie ich zużycia przesłano powódce, która w oparciu o tą dokumentację wystawiła fakturę VAT. Niewątpliwie również, zebrany materiał potwierdził stosowany przez strony sposób realizacji zamówień z wolnej ręki, które realizowane były w sytuacji, w której lekarz prowadzący (bądź inna właściwa osoba) zgłaszał odpowiednie zapotrzebowanie, a następnie przedstawiona przez powódkę oferta była akceptowana i dochodziło do zamówienia implantów.

Argumentacja pozwanego, który wskazywał, że oferta powódki nie została zaakceptowana przez właściwe organy pozwanego, nie mogła prowadzić do zwolnienia pozwanego z obowiązku zapłaty za ww. towar. Zamówienie to odbyło się z zachowaniem stosowanych wielokrotnie procedur oraz przyjętym przez strony sposobem współpracy opartym na zasadzie zaufania. O powyższym świadczy wskazanie (a także realizacja) przez powódkę, że wysyłkę zamówionych implantów, ze względu na charakter i termin zabiegów, do których były wykorzystane, wykonywała bez sprawdzania, czy oferta została zaakceptowana przez właściwe organy pozwanego. Tym samym, nie miała ona podstaw do powstrzymania się z dostawą do czasu przedstawienia potwierdzenia udzielenia zgody. Gwarancją dla powódki tego, że wykonane telefonicznie zamówienie zostanie zrealizowane przez szpital i stanowić będzie podstawę żądania zapłaty, był stosowany system ewidencji sprzedawanych elementów.

Podsumowując, zebrany w sprawie materiał dowodowy potwierdza zawarcie przez strony umowy sprzedaży w rozumieniu art. 535 k.c., zgodnie z którym przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę.

Zgodzić się przy tym należy z powódką, że nawet przy przyjęciu niezachowania – pomimo wymiany dokumentów w postaci oferty oraz podpisanej karty kontroli zużycia implantów – wymaganej pod rygorem nieważności przez Prawo Zamówień Publicznych formy pisemnej umowy stron – roszczenie powódki podlegało uwzględnieniu także na podstawie przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu.

Zgodnie z przepisem art. 410 §2 k.c. świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia. Na podstawie §1 tego przepisu do świadczenia nienależnego zastosowanie znajduje przepis art. 405 k.c., zgodnie z którym kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości.

Pozwany szpital w ramach swojej działalności wykorzystał (zużył) elementy implantu dostarczone przez powódkę, nie wywiązując się przy tym z obowiązku zapłaty ich ceny (wartości). Przyjmując (do czego Sąd podstaw nie znajduje), że czynność prawna zobowiązująca do świadczenia nie była ważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia, uzasadnione jest twierdzenie, że szpital kosztem powódki uzyskał korzyść majątkową, do której zwrotu jest obowiązany.

Podnoszona w niniejszym postępowaniu kwestia rozliczenia pozwanego szpitala z Narodowym Funduszem Zdrowia, wbrew twierdzeniom stron, miała drugorzędne znaczenie dla rozstrzygnięcia sporu. Rozliczenie to jest sprawą wyłącznie pomiędzy pozwanym a NFZ i nie odnosi skutku dla stosunku prawnego łączącego powódkę z pozwanym.

Co do zapłaty w dniu 31 grudnia 2014 roku należności objętych fakturami wystawionymi przez powódkę, których termin płatności przypadał do 13 kwietnia 2014 roku Sąd nie miał żadnych wątpliwości co do bezzasadnej argumentacji pozwanego o braku noty odsetkowej ze strony powódki, czy też wezwania do zapłaty odsetek. Zgodnie z treścią art. 481 §1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Dopuszczalność żądania odsetek nie jest przy tym obwarowana żadnymi warunkami, w tym wcześniejszym wezwaniem do ich zapłaty bądź też wystawieniem noty odsetkowej. Prawo żądania odsetek przysługuje wierzycielowi każdorazowo w przypadku opóźnienia się dłużnika ze spełnieniem świadczenia pieniężnego.

Nie ma również wątpliwości co do tego, że za okres do kapitalizacji odsetek powódce należały się odsetki za opóźnienie w transakcjach handlowych. Zgodnie z art. 4 pkt 1 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych z 8 marca 2013 roku (t.j. Dz.U. z 2016r., poz. 684) transakcją handlową jest umowa, której przedmiotem jest odpłatna dostawa towaru lub odpłatne świadczenie usługi, jeżeli strony, o których mowa w art. 2 (m.in. przedsiębiorcy, jednostki sektora finansów publicznych (m.in. samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej), zawierają ją w związku z wykonywaną działalnością. Wprawdzie pozwany nie prowadzi typowej działalności gospodarczej, jednak stosownie do ww. przepisów podlega przepisom dotyczącym terminów zapłaty w transakcjach handlowych jako podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo Zamówień Publicznych (t.j. Dz.U. z 2015r., poz. 2164). Nadto, działa jak przedsiębiorca w ramach zawieranych z innymi podmiotami transakcji takich, jak objęta sporem, co powoduje m.in. rozpatrywanie tego rodzaju spraw przed tutejszym wydziałem gospodarczym.

Mając na uwadze powyższe, Sąd uwzględnił roszczenie powódki w całości w odniesieniu do należności głównej oraz w zakresie odsetek od transakcji handlowych za okres do wniesienia pozwu.

Brak jest natomiast podstaw do przyznania powódce prawa do odsetek od odsetek - w wysokości odsetek w transakcjach handlowych - od dnia wniesienia pozwu. Zgodnie z art. 482 § 1 k.c. od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa, chyba że po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłużnej sumy. Ani ten przepis ani żaden inny odnoszący się do odsetek od odsetek nie wskazuje, by do odsetek od odsetek zastosowanie znajdowały przepisy o odsetkach w transakcjach handlowych. Także przepisy ustawy o odsetkach w transakcjach handlowych nie zawierają żadnego szczególnego przepisu, który regulował by kwestię dochodzenia takich odsetek. Tym samym kwestia możliwości żądania zapłaty odsetek od odsetek w wysokości określonej przedmiotową ustawą objęta jest regulacją kodeksu cywilnego, który nie stanowi o odsetkach w transakcjach handlowych. W konsekwencji, odsetek od odsetek można żądać jedynie w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie, co skutkowało oddaleniem powództwa w części przewyższającej tę wysokość.

Z tego względu, na podstawie art. 482 §1 k.c. zasądzono od pozwanego na rzecz powódki od dnia wniesienia pozwu odsetki ustawowe za opóźnienie (punkt I sentencji wyroku), oddalając powództwo w pozostałym zakresie co do odsetek, o czym orzeczono w punkcie II sentencji wyroku.

W punkcie III, stosownie do treści art. 98 §1 i 3 k.p.c., wobec wygrania przez powódkę sprawy w całości (co do należności głównej i znacznej części odsetek) na pozwanego włożono obowiązek zwrotu powódce kosztów procesu, których wysokość ustalono w oparciu o przedłożony przez powódkę spis kosztów obejmujący koszty dojazdu pełnomocnika powódki na rozprawy (1972,49 zł), koszt opłat skarbowych od pełnomocnictwa, koszt opłaty od pozwu oraz ustalone na podstawie §2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. z 2018r., poz. 265), w brzmieniu obowiązującym na dzień wniesienia pozwu (25 października 2016 roku) wynagrodzenie pełnomocnika reprezentującego powódkę.